

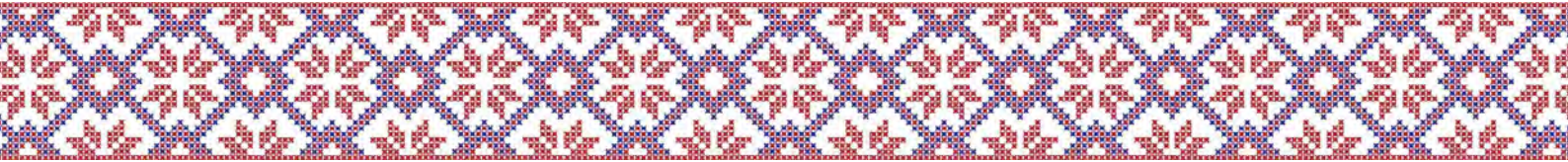
Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR
Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
Ústav dějin umění Akademie věd ČR

Text
textil
kontext
interdisciplinární
kolokvium

11.–13. 6. 2025

Na Florenci 3, Praha 1

„Příst umí, jehlou šít, na to je, ale ne soudit.
Ať šije, ať přede, ale ať nesoudí.“

Text, textil, kontext interdisciplinární kolokvium

pořádají

Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

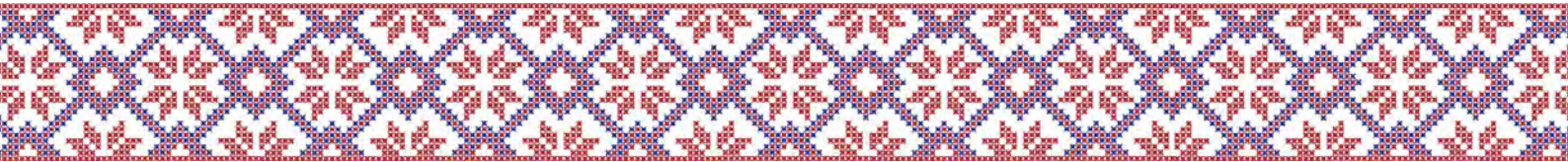
Ústav dějin umění Akademie věd ČR

11.–13. června 2025

dolní sál ÚČL, Na Florenci 3, Praha 1

Slova text a textil mají společný původ v latinském texere – tkát, splétat. Od antických počátků evropské kultury je textilní tvorba – předení, tkaní, vyšívání – spojována s pílí, péčí o druhé a ženskou ctností. Naším záměrem je zmapovat genderově vyhraněné funkce textilní tvorby, prozkoumat její reflexi v literatuře, výtvarném umění a dalších médiích a propojit je s jejím využitím ve vzdělávání, aktivismu, v sociální a terapeutické práci. V diachronní i synchronní perspektivě zaostříme na fungování textilní tvorby jako prostředku disciplinace i emancipace ženy a promluvy subalterních, umlčovaných hlasů i na její spolupůsobení v utváření individuální a kolektivní identity.

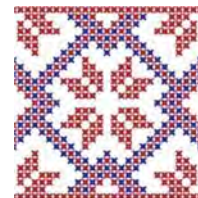
Badatelskou diskusi doprovodí off-program:
workshop „Divoké vyšivky pro klidnou mysl“
Mariany Novotné a vernisáž děl Zlaty Lamrové
a skupiny Kundy Crew.

11. června

9.00 setkání u kávy a čaje

9.30 zahájení

Usměrňovaná i emancipovaná

9.45–11.15, moderuje Alice Jedličková

Marie Škarpová
FF UK

Kužel a přeslice nejlépe ženám sluší. Ženské textilní práce v českých preskriptivních spisech pozdního 16. století

Alena Nachtmannová
NPÚ

Chvála ženy statečné. Textilní práce v každodenním životě žen raného novověku

Pavla Machalíková
ÚDU AV ČR

Dykyta nebo grosgrain? Josef Mánes, vyšivačky a ženská práce

11.15–11.30 přestávka na kávu a čaj

11.30–12.30, moderuje Marie Škarpová

Věra Brožová
PedF UK

Výuka ženských ručních prací na základním stupni škol v letech 1870–1914

Linda Muchová
FF UK

Stéphane Mallarmé jako Miss Satin mezi textem a textilem

12.30–14.00 oběd

Tkalci a tkadleny, vyšivačky a krajkářky: region a jeho život

14.00–15.30, moderuje Věra Brožová

Petra Ježková
IDU

Zetlelé vlasy dávno pohřbených tkalcovských dědů a báb. Tkaní jako emblém sociálních změn v žití a psaní horalů

Karina Hoření
IS PAN

Koberce z Liberce. Ruční vázání koberců mezi českou a německou kulturou

**Nina Fárová, Miroslav Joukl,
Lucie Vítková**
FF UHK

Krajka, místo, gender. Případová studie Krajkářských slavností ve Vamberku

15.30–15.50 přestávka na kávu a čaj

Textilní tvorba jako metoda sblížení s druhými i se sebou

15.50–16.50, moderuje Petra Ježková

Kamila Schewczuková
FF UK

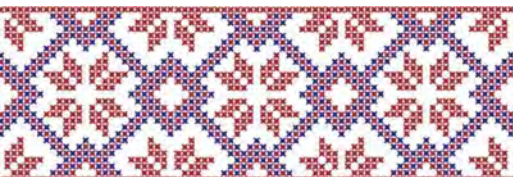
Bez vyšívania by som nemohla písať. Čepiec Kataríny Kuchelové
v kontextu konceptů femininní poetiky

Pavla Kokaislová
Nemocnice Na Pleši

Terapeutický význam tvoření s textilem a textem – spojení
smysluplné činnosti a emoční podpory pacientů

od 17.00 off-program

workshop

Mariana Novotná: *Divoká vyšívka pro klidnou mysl*
a diskuse o komunitní funkci ručních prací

12. června

9.00 setkání u kávy a čaje

Středověká a raně novověká textilní tvorba a společenské sféry

9.30–10.30, moderuje Helena Dáňová

Lenka Panušková
ÚDU AV ČR

Textilní umění v ženských středověkých kláštrech:
funkce, význam, interpretace

Hana Vorlová
FU OU

Cum sororibus adnectunt / Když sestry vyšívají

10.30–10.50 přestávka na kávu a čaj

10.50–11.50, moderuje Lenka Panušková

Vratislav Zervan
ÚDU SAV

Šat pre svätca. Textilné a literárne „pletienje“ srbských
despotiek počas krízy

Helena Dáňová
ÚDU AV ČR

Textil a jeho moc. Zručnost královských žen a jejich
reprezentace pomocí textilu v období středověku v Čechách

12.00–14.00 oběd

Textil jako projekt a protest

14.00–15.30, moderuje Tereza Jiroutová Kynčlová

Martina Pachmanová
UMPRUM

Textil jako matérie, myšlenka a protest

Johana Lomová
Veronika Rollová
UMPRUM

Mezi domácí výrobou a průmyslovou produkcí
Radikálně emancipační potenciál ženské práce v prvních
desetiletích státního socialismu

Denisa Tomková
FHS UK

Craftivismus v súčasnom umení v postsocialistickom
stredoeurópskom regióne

15.30–15.50 přestávka na kávu a čaj

15.50–16.50, moderuje Martina Pachmanová

Radka Stahr
FF UK

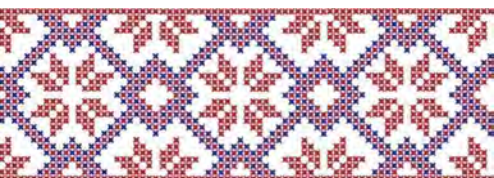
Tradiční textilie ve Skandinávii: mezi národní identitou,
ekologickou udržitelností a politickým protestem

Krystsina Zhuk
FHS UK

Stitching New Belarus: Folk Embroidery Art as Resistance
Strategy Against Authoritarian State

od 17.00 off-program

vernisáž

Zlata Lamrová
skupina Kundy Crew

13. června

8.30 setkání u kávy a čaje

Od křížkového stehu k pojetí světa

9.00–10.30, moderuje Pavla Machalíková

Ema Šimková
FF UP

Text a textil v životě Madelaine Jüngling

Stanislava Fedrová
ÚDU AV ČR

*K údivu celého sela stkvěla se jména pracovníc na každé
jejich práci.* Amálie Kožmínová

Lada Hubatová-Vacková
UMPRUM

Sebezpyt, ideové ukotvení a víra v denících Marie Hoppe-Teinitzerové. Tkadlena mezi křesťanským socialismem a mystikou v první třetině 20. století

10.30–10.45 přestávka na kávu a čaj

10.45–11.45, moderuje Lada Hubatová-Vacková

Veronika Soukupová
UMPRUM

Hmatové a vizuální senzace. Textilní struktura, její diskursivní uchopení a fotografická reprezentace v souvislostech středoevropské avantgardy

Lenka Jungmannová
ÚČL AV ČR

Uzel jako symbol děje: textilní materialita v animovaných filmech Hermíny Týrlové

11.45–13.00 společný oběd

Věčné soupeření Arachné s Athénou

13.00–14.30, moderuje Stanislava Fedrová

Vendula Rejzlová
ÚČL AV ČR

Oráčovo a Ludvíkovo tkaní – orání – psaní – hádání: metafora a identity

Věra Soukupová
ÚČL AV ČR

Mluvu, pláč a předení vložil Bůh do ženy.
Narativní a obrazová subverze u Kristiny Pišánské

Lubomír Konečný
Tomáš Murár
ÚDU AV ČR

Zrcadlo (dobrého) tkaní. Od Platóna přes Foucaulta k Velázquezovi

14.30–14.45 přestávka na kávu a čaj

14.45–16.15, moderuje Kateřina Bínová

Alice Jedličková
ÚČL AV ČR

Pénélope tká, štká... Psaní jako tkaní v prózách
Daniely Hodrové

Marcin Łukasz Filipowicz
FHS UK

Arachnologická stopa v ještědských románech Karolíny Světlé

Tereza Jiroutová Kynčlová
FHS UK

Promlouvát (s) textilem

Závěrečná diskuse a výhledy

